

[Edvard Sørensen.]
 tabilitet straks. Endvidere maa man huske paa, at Arbejdet blev paabegyndt i Efterkrigstiden, hvor der overalt var store Vanskeligheder. Endelig er der en Ting, man ikke kan se bort fra, og som imod Halvdelen af Anlægsudgifterne er Arbejdsløsheden, hvilket selvfølgelig har formindsket Arbejdsløsheden stærkt paa disse Egne og muligvis derved sparet det offentlige for store Udgifter.

Jeg er klar over, at min Opfattelse her er uoverensstemmende med de af det ærede Medlem Hr. Holstein i Aftes fremførte Synspunkter. Det ærede Medlem udtalte, at det var en god Mose, hvor der kun kan dyrkes Græs, og at Udgifterne for Staten var 800 Kr. pr. Tønde Land. Jeg ved ikke, hvorfra det ærede Medlem har disse Oplysninger. Mig bekendt foreligger der ikke og kan ikke foreligge nogen endelig Opgørelse, da Arbejdet ikke er færdigt. Jeg har Grund til at formode, at Oplysningerne stammer fra Hr. Forpagter Sonnes Foredrag ved Konsulentmødet den 23. Marts dette Aar. I dette Foredrag oplystes det, at de opdyrkede 1 148 ha gennemsnitlig staaer Staten i 1 338 Kr. pr. ha eller 743 Kr. pr. Tønde Land.

Man maa heller ikke i denne Forbindelse se bort fra, at nu er Arealet i langt højere Grad end tidligere skattegivende, baade direkte og indirekte. Endelig maa man ikke se bort fra, at Arbejdet er udført efter organisationsmæssige Tariffer. Mon Hedeopdyrkningen vilde have været billigere, hvis den skulde have været udført efter samme Betaling, og Heden vilde det ærede Medlem antagelig ikke ønske uopdyrket.

Hvad angaar Udtalelsen om, at der kun kan gro Græs, er den for saa vidt rigtig foreløbig. Men der er til Gengæld en Græs-bund, som man sjælden finder Magen til. Alligevel er det bevist, at der nede ved Redskabshusene kan gro baade Korn og Roer, der ligner de Afgrøder, der høstes paa Markerne deromkring.

Man kan ikke se bort fra, at Arbejder af den Art er samfundsnyttige, selv om man skal gaa saa vidt som til at betale Jordens Pris for at faa den kultiveret.

Naar jeg har henledt Opmærksomheden paa dette Forhold, saa er det, fordi jeg gerne vil hænstillen til den højtærede Landbrugsminister og til den høje Rigsdag at tage under velvillig Overvejelse, om det ikke nu var paa Tiden at gaa videre og erhverve et Stykke af Lille Vildmose og paabegynde de forberedende Arbejder; saaledes at naar

Opdyrkningen af Store Vildmose om nogle Aar er til Ende, man da kunde være klar til at begynde i Lille Vildmose.

Den er, som bekendt, den største, ca. 1 200 ha større end Store Vildmose. Den er ifølge Statens Undersøgelser af omtrent samme Beskaffenhed som Store Vildmose. Det Areal, der efter min Mening kunde være Tale om at erhverve, er den nordlige Del, et Areal paa omtrent samme Størrelse som det, Staten ejer af Store Vildmose. Jeg vil antage, at det kan købes noget billigere end Store Vildmose, og at Grundforbedringsarbejdet vil blive betydelig billigere, dels paa Grund af de Erfaringer, der er indhøstet i Arbejdet i Store Vildmose, dels paa Grund af, at Priserne paa alt er faldet betydeligt siden Arbejdet i Store Vildmose, og endelig, fordi der findes Mergellejer i Kanten af Mosen, ja, muligvis under selve Mosen.

Jeg vilde mene, at Tiden var moden til at tage denne Opgave op. Kommissionen har vi, den er i sin Tid nedsat for begge Vildmoser, endvidere tales der ofte om, at der er Mangel paa Jord, dette Forhold vilde et saadant Arbejde være med til at afhjælpe, og endelig findes der endnu, i alt Fald om Vinteren, en Del Arbejdsløshed. Et Arbejde som det paatænkte vilde antagelig skaffe Arbejde til ca. 100 Arbejdere i omkring ved 10 Aar, hvilket vilde afhjælpe Arbejdsløsheden paa disse Egne, et Forhold, der ogsaa er værd at tage med i Betragtning, ikke mindst da Udgifterne foreløbig, fradraget Købesummen, i alt væsentligt vilde være Arbejdsløsheden. Opgaven er af en saadan Beskaffenhed, at det vil være vanskeligt for Enkeltmand at løfte den, hvorimod naar Staten tager Opgaven op, der for mig ingen Tvivl er om, at det ad Aare vil blive et for hele Landet rentabelt Foretagende.

Nu kunde man jo stille det Spørgsmaal, om der vil være Brug for saa store Græsarealer, som der bliver disponible, hvis dette Arbejde gennemføres. Vi har set, hvordan det er gaaet i Store Vildmose, at efterhaanden som Folk er blevet fortrolige med disse nye Græsarealer, er Efterspørgselen steget stærkt. Jeg mener, at for Lille Vildmoses Vedkommende vil Forholdene stille sig endnu gunstigere. I store Dele af de Egne, der støder til Vildmosen, er Kalken meget nær ved Jordoverfladen, hvilket fører med sig, at Græsset i en tør Sommer meget hurtigt forsvinder, og dette Forhold maa bevirke, at det bliver endnu lettere at udleje Arealer i Lille Vildmose end i Store Vildmose, hvor der nu, som bekendt, er større Efterspørgsel end Tilbud.